

OTSUS

27.09.2023 nr 5-5/2023-034

Koondumisele nr 18/2023 Warmeston OÜ / osaühing Raja KT loa andmine

1. Koondumine

Konkurentsiamet on saanud 21.08.2023 koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Warmeston OÜ (registrikood 10945474), Nõmme Puhkebaas OÜ (registrikood 12155995) ja METSAJUKU OÜ (registrikood 12156776) 21.07.2023 osade müügilepingu. Lepingu kohaselt omandab Warmeston OÜ 100% osaühingu Raja KT (registrikood 10297952) osadest.

Tehingu tulemusena kuulub osaühing Raja KT äriühingu Warmeston OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 22.08.2023 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Warmeston OÜ ja osaühing Raja KT.

Warmeston OÜ on äriühing, mis kuulub OÜ ACROBALTIC ja Osaühingu Trailborg ühise valitseva mõju alla. OÜ ACROBALTIC osanikeks on võrdsetes osades füüsilised isikud Olari Uuk (isikukood [...]), Eimar Lodi (isikukood [...]) ja Tanel Mihkelson (isikukood [...]). Osaühingu Trailborg ainuosanik on Peedo Pihlak (isikukood [...]).

Warmeston OÜ tegeleb puidupelletite ehk puidugraanulite tootmise ja müügiga, kasutades nende tootmiseks väheväärtuslikku ümarpuitu ja puidutöötlemise jääke. Warmeston OÜ kontsernile kuulub Eestis neli puidugraanulite tootmise tehist: (i) Sauga tehas (tootmisvõimsus kuni 180 000 tonni aastas), (ii) Järvere tehas (kuni 100 000 tonni aastas), (iii) Purila tehas (kuni 90 000 tonni aastas), (iv) Sõmeru tehas (kuni 90 000 tonni aastas). Toodetud puidugraanulitest eksporditi 2022. aastal ligikaudu 77% Taani, Soome ja Lähti.

Eestis turustatakse Warmeston OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate tehastes toodetud puidugraanuleid peamiselt A-pellet¹ kaubamärgi all.

Warmeston OÜ-l on osalused järgmistes äriühingutes:

- TIMBERSTOCK OÜ (100% osakapitalist), mille põhitegevuseks on metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad, st äriühing ostab raieõigusi ja metsakinnistuid ning toodab mh hakkpuitu. Toodangust ligikaudu 20-30% müüakse katlamajadele kütteks.
- Ardor OÜ (50% Warmeston OÜ, 20% Osaühing Trailborg), mis tegeleb puidugraanulite tootmise ja müügiga (Sõmeru tehas). Ardor OÜ tütarettevõtja Ardor Energia OÜ (100%) omab 1260 kW-võimsusega päikeseparki ning tegeleb elektrienergia tootmise ja müügiga.
- Combitrans OÜ (50%), mille põhitegevuseks on kaubavedu maanteel ning mis on keskendunud tooraine ja puidugraanulite veole Warmeston OÜ kontserni tehastesse ning valmistoodangu transpordile üle Eesti asuvatesse sadamatesse.
- Iriscorp Transport OÜ (12,5%), mille tegevusaladeks on metsamaterjali ja raiete müük, metsamaterjali transporditeenuse osutamine, kasvava metsa ülestötamise kompleksteenuse, metsakinnistute ost-müük, küttepuidu (sh hakkpuidu) müük ning köögi- ja juurvilja kasvatus².
- IMT Nation OÜ (7,5%), mille põhitegevuseks on ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine.
- Energiasalv Valdus OÜ (2,7%), mille põhitegevuseks on ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine.

Osaühing Raja KT kuulub koondumise eelselt Nõmme Puhkebaas OÜ ja METSAJUKU OÜ ühise valitseva mõju alla.

Osaühing Raja KT põhitegevuseks on hakkpuidu tootmine ja müük, äriühingu aastane tootmismahd on ligikaudu 800 000 kuupmeetrit hakkpuitu. Lisaks tegeleb osaühing Raja KT metsamaterjali ostu ja müügiga, saepuru ostu ja müügiga ning transporditeenuse osutamisega. Osaühingu Raja KT peamised kliendid on katlamajad, koostootmisjaamad ja mööblitööstused.

Osaühingul Raja KT on Lätis tegutsev tütarettevõtja Raja KT SIA, mille põhitegevusalaks on metsamaterjali varumine.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

¹ www.apellet.ee

² Konkurentsiamet on oma 18.09.2018 otsusega nr 5-5/2018-054 andnud loa Warmeston OÜ, Combimill Sakala OÜ, Combimill Reopalu OÜ, ECOBIRCH AS-i, I.T.C Holding OÜ ja Iriscorp Transport OÜ koondumisele. 21.09.2023 sõlmisid Iriscorp Transport OÜ osanikud osanike lepingu lisa, millega muudeti osanike lepingut selliselt, et Warmeston OÜ-l puudub ühine valitsev mõju Iriscorp Transport OÜ üle.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Warmeston OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate tegevusaladeks on: (i) metsakasvatuse ja muu metsamajandamine, (ii) metsamaterjali, eelkõige hakkpuidu varumine, tootmine ja müük, (iii) puidugraanulite tootmine ja müük, (iv) transporditeenuse osutamine. Osaühing Raja KT tegeleb peamiselt metsamaterjalide ostu ja müügiga ning hakkpuidu tootmise ja müügiga. Seega tekib koondumise osaliste tegevuste vahel horisontaalne kattuvus metsamaterjali, eelkõige hakkpuidu (laiemalt ka küttepuit) varumisel, tootmisel ja müügil Eestis.

Konkurentsiamet on oma varasemas praktikas³ liigitanud metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturgu metsamaterjali kvaliteedi ja otstarbe alusel tarbepuiduks (palk, paberipuu) ja küttepuiduks. Ka kõnealuse koondumise puhul hindab Konkurentsiamet hindab koondumise mõju kütte- ja hakkpuidu tootmisele ja müügile Eestis.

Statistikaameti andmetel⁴ oli kütte- ja hakkpuidu toodangu kogumaht Eestis 2020. aastal⁵ ligikaudu 197 miljonit eurot, millest TIMBERSTOCK OÜ osakaal oli ligikaudu 3,3% ja osaühingu Raja KT osakaal oli ligikaudu 3,1% ehk koondumise osaliste ühiseks turuosaks kujunes ligikaudu 6,4%. Kuivõrd koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate ühine turuosa kütte- ja hakkpuidu tootmisel ja müügil jäi alla 15%, ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

³ Nt Konkurentsiameti 16.12.2020 otsus nr 5-5/2020-045 AS Telve / aktsiaselts Textuur; 28.05.2019 otsus nr 5-5/2019-023 Osaühing Valga Puu / Noor Mets OÜ ning OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad; 26.04.2018 otsus nr 5-5/2018-030 Osaühing Valga Puu / aktsiaselts DAMMIX

⁴ andmed.stat.ee Tabel KK39: Keskkonnakaupade ja -teenuste sektori näitajad; rida Kütte- ja hakkpuit.

⁵ Värskemad andmed ei ole otsuse tegemise seisuga Statistikaametil avaldatud, kuid koondumise teate kohaselt on kasvanud kõigi peamiste turuosaliste müügitulu, mistõttu turuosad on sarnased ka 2021. ja 2022. aastal. Konkurentsiameti läbiviidud analüüs kinnitab vastavat seisukohta.

Koondumise osaliste tegevuste vahel tekib ka vertikaalne seos, kuivõrd Warmeston OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud Ardor OÜ tegelevad puidugraanulite tootmise ja müügiga, kasutades sisendina hakkpuitu. Käesoleval ajal müüb omandatav ettevõtja osaühing Raja KT oma toodangut peamiselt katlamajadele kütteks, sest puidugraanulite tootjatele on oluline hakkpuidu kvaliteet (suuremates kateldes põletamisel võib kasutatud toormes olla rohkem pinnast, okkaid, niiskust, mis puidugraanulite tootmisel muudab hakke kõlbmatuks), seega on nimetatud vertikaalne seos pigem teoreetiline. Lähtudes eelnevalt esitatud statistikast, mille kohaselt oli metsamaterjali, kitsamalt kütte- ja hakkpuidu toodang 2020. aastal Eestis 197 miljonit eurot, samuti Warmeston OÜ majandusaasta aruandest, mille kohaselt oli kulu toorainele ja materjalile ligikaudu 31 miljonit eurot, kujunes Warmeston OÜ turuosaks kütte- ja hakkpuidu ostuturul ligikaudu 15,7% ning seega ei ole tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul ei teki horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi tähenduses ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolekorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osalised ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad tegelevad metsamaterjali, eelkõige kütte- ja hakkpuidu varumise, tootmise ja müügiga. Kõikidel kaubaturgudel, mille puhul tekib koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate tegevuste vahel horisontaalne kattuvus või vertikaalne seos, tegutseb lisaks koondumise osalistele mitmeid äriühinguid.

Kütte- ja hakkpuidu tootmise ja müügi puhul ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses ning kaubaturul tegutseb mitmeid ettevõtjaid. Koondumise osaliste suuremateks konkurentideks on näiteks Osaühing Reinpaul, aktsiaselts PK Oliver, Lumbar OÜ ja Riigimetsa Majandamise Keskus.

Kütte- ja hakkpuidu ostuturul tegutsevad nii puidugraanulite tootjad, kes vajavad kõrge kvaliteediga toorainet kui ka soojus- ja elektrienergia tootjad, kellele hakkpuidu kvaliteet ei ole niivõrd oluline. Suuremateks kütte- ja hakkpuidu ostjateks on näiteks OÜ Utilitas Tallinna Elektri jaam, AS GRAANUL INVEST, AS Tartu Graanul, AS Palmako.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1

tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Warmeston OÜ ja osäühingu Raja KT koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 27.09.2023 nr 5-5/2023-034 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud isikuandmed, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 20.10.2023